

Lieve gemeente,

1 Je ziet ze overal: in kapelletjes, in kerken, in huiskamers en als sieraad. Ik heb het over het kruis. Het crucifix als symbool van de kerk en christenheid. Ook in de Adventskerk hangt een kruis. We staan er misschien niet elke eredienst bij stil, maar toch. Nu vanmorgen valt er alle aandacht op. We weten ons deze dienst van Schrift en Tafel verbonden met Jezus. Jezus die ons vandaag via de evangelist Matteüs laat weten dat Hij veel moest lijden. Jezus die zijn leerlingen een schokkende, ja radicale opdracht meegeeft: *'Als je met mij wilt meegaan, moet je je kruis op je nemen!'*

2 Ieder huisje heeft zijn kruisje, placht mijn moeder te zijn. Het is zo waar. In het pastoraat word ik er als predikant dikwijls mee geconfronteerd. Zelfs als ik op kennismakingsbezoek kom, dan hoor ik vroeg of laat wel verhalen over de tegenslagen in perioden van leed en pijn. Zoals: Een ziekte, een overlijden, een ruzie, een persoonlijke ramp... Ja, allemaal zoals we hier zitten, tellen we niet enkel onze zegeningen, maar bij tijd en wijle ook onze wonden en trauma's, klein of groot.

Het kruis verbindt ons ook met het hart van het christelijk geloof. Het brengt ons dichterbij de levenskunst en stervenskunst van Jezus Christus, onze gekruisigde Heer. Het afschuwelijke martelwerktuig in de Romeinse tijd symboliseert ook de martelingen die wij mensen vandaag de dag kunnen ervaren, persoonlijk en op wereldschaal.

Het kruis is het kenteken en logo van de kerk. Het hangt niet alleen op muren en schilderijen in kerken en huiskamers, maar het kan getekend staan in onze ziel. Want ons kruis, hoe dragen wij het? Ons kruis, hoe gaan wij ermee om?

3 Eerlijk gezegd, is voor velen van ons het lijden in crisistijd vaak aanleiding om te bevriezen, om kwaad of bang te worden, of om ervoor weg te vluchten, zowel fysiek als geestelijk. Het kruis doet pijn; en pijn moet bestreden worden. Daar draait toch alle hulpverlening en ziekenzorg ook om. Terecht: dat is begrijpelijk en moet ook gebeuren. Met dank aan alle hulp en lof aan alle medische techniek, artsen en specialisten.

Maar het kruis dragen, waar Jezus het over heeft, duidt op nog iets anders: het gaat om lijden omdat je met Hem wilt meegaan. Dat is niet vrijblijvend. Dat kost wat. In sommige landen kun je ervoor worden gemarteld, bespot, opgesloten of zelfs gedood. In ons land stuit je hooguit op onbegrip, meewarig gegniffel of ongezouten kritiek alsof je met een achterhaalde of infantiele ideologie en vastgeroeste leer of rite bezig bent.

Wie Jezus wil volgen Hem achterna, kiest niet voor de makkelijkste weg. Deze opdracht kan diep in ons vlees snijden: verloochen jezelf, neem je kruis op je.

4 Tja, over die zelfverloochening is ook veel te doen geweest. Gevaarlijk (wordt beweerd), godsdienst kan je gek maken... Maar let dan op! Dit Griekse woord hier betekent niet: kweek een minderwaardigheidscomplex aan; maar juist: durf neen te zeggen tegen alle dingen die een gezonde relatie tussen God, jou en de naaste dwarsbomen. Durf neen te zeggen tegen de boze machten en krachten in en om jou heen.

Jezus gaat ons voor ons in het ware menszijn, met alles erop en eraan. Hij, de mens naar Gods hart, ging het lijden niet uit de weg. Uit liefde voor zijn Vader en uit liefde voor alle mensen incasseerde hij hoon, spot, verraad en zijn kruisiging.

Jezus wil ons als zijn leerlingen en navolgers dichterbij de wil van God brengen, en niet de wil van onszelf. Dat moest Petrus leren. Eerst noemde Jezus Simon Petrus, rotsblok voor de kerk, en nadat Petrus Jezus terecht wees (lijden U, dat nooit!), werd hij een struikelblok, skandolon in het Grieks, schandalig.

Mens ben je maar ten dele, mens moet je altijd weer worden. Dat vergt moeite, tegenslag, lijden, vallen en opstaan....En daarom kijken we in de kerk steeds weer naar de menswording van Jezus.

5 Het kruis staat niet alleen symbool voor het lijden en de dood van Jezus, maar nog meer voor Gods onvoorwaardelijke liefde tot het uiterste. Opstanding uit de dood. Ja, wij kunnen bij leven al dood zijn, als we wegvlugten voor het lijden, als wij wegvlugten voor onszelf en voor Gods wil. Onze eigenwilligheid, onze zelfvoldaanheid, onze zogenaamde regie, ons ego, dat alles wordt steeds weer flink door elkaar geschud. Het kruis is teken van verbinding in alle tegenstellingen. De verticale balk staat voor de groeiende relatie met de Eeuwige, de horizontale balk staat voor ons denken, doen en laten in het leven van alledag. Zo pendelen we heen en weer. Vaak onnadenkend, op de automatische piloot, opgezweept door nutteloze prikkels van sociale media...dan wordt het hoog tijd om de woorden van Jezus over het kruisdragen en de navolging weer goed te beluisteren en ter harte te nemen.

Het kruis wil ons omvormen in de richting van Gods liefde via het sterke verhaal van Jezus, geïnspireerd door de heilige Geest. Door onszelf te vergeten en plaats te maken voor de liefde dwars door alle lijden heen, kunnen we groeien als kinderen van God.

6 Het kruis wordt een duif, de vogel Gods die ons beweegt van de ene plek naar de andere. Heel mooi vind ik dit teken terug in de geloofsgemeenschap van Taizé. Het kruis verandert in een duif als logo, de

geest beweegt ons verder in het spoor van Jezus, vandaag hier en nu. In samenkomsten, in liturgie, in naastenliefde en goede daden, in kleine gebaren van vriendelijkheid en empathie, zo geven we de opdracht van Jezus handen en voeten. Doe je mee?

Ondanks alle pijn en smart, worden we mensen, geschapen naar Gods beeld en gelijkenis, mensen in het voetspoor van Jezus, precies zoals God het voor ogen staat.

Daarom dragen wij ons kruis. Daarom lezen we in de kerk het verhaal van Gods liefde tot het uiterste en daarom delen wij ook vandaag weer met brood en wijn het mysterie van Christus, onze kruisigde en opgestane Heer.

En zingen wij:

Jezus, ga ons voor deze wereld door
en U volgend op uw schreden
gaan wij moedig met U mede
Leid ons aan uw hand naar het vaderland.

Moge het zo zijn in naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest.

Allen: Amen.